

ΟΔΗΓΙΑ 2014/57/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 16ης Απριλίου 2014****περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (οδηγία για την κατάχρηση αγοράς)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 83 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Μετά τη διαβίβαση του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Για μια ενοποιημένη και αποτελεσματική χρηματοπιστωτική αγορά και για ενισχυμένη εμπιστοσύνη των επενδυτών, η αγορά πρέπει να είναι ακεραία. Η ομαλή λειτουργία των αγορών κινητών αξιών και η διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού προς αυτές είναι απαραίτητες για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία. Η κατάχρηση αγοράς θίγει την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και την εμπιστοσύνη του κοινού στις κινητές αξίες, τα παράγωγα μέσα και τα κριτήρια αξιολόγησης.
- (2) Η οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ συμπλήρωσε και επικαιροποίησε το νομοθετικό πλαίσιο της Ένωσης για την προστασία της ακεραιότητας της αγοράς. Επίσης επέβαλλε στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν τις εξουσίες έρευνας και εντοπισμού των καταχρήσεων αγοράς. Μη διγομένου του δικαιώματος των κρατών μελών να επιβάλλουν ποινικές κυρώσεις, η οδηγία 2003/6/ΕΚ απαιτούσε επίσης από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι θα μπορούν να ληφθούν τα κατάλληλα διοικητικά μέτρα ή να επιβληθούν κατάλληλες διοικητικές κυρώσεις κατά των υπευθύνων παραβίασης των εθνικών διατάξεων εφαρμογής της οδηγίας αυτής.
- (3) Η έκθεση της 25ης Φεβρουαρίου 2009 της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για τη χρηματοπιστωτική εποπτεία στην ΕΕ, υπό την προεδρία του Jacques de Larosière (η «Ομάδα de Larosière») διατύπωσε τη σύσταση ότι ένα άρτιο εποπτικό πλαίσιο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα πρέπει να στηρίζεται σε ισχυρά συστήματα εποπτείας και κυρώσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Ομάδα de Larosière θεώρησε ότι οι εποπτικές αρχές πρέπει να διαθέτουν επαρκείς εξουσίες δράσης και ότι πρέπει να υπάρχουν ταυτόσημα, ισχυρά και αποτρεπτικά συστήματα κυρώσεων για κάθε οικονομικό έγκλημα, με κυρώσεις αποτελεσματικές που θα διαφυλάξουν την ακεραιότητα της αγοράς. Η Ομάδα de Larosière κατέληξε ότι, κατά γενικό κανόνα, τα καθεστώτα κυρώσεων στα κράτη μέλη είναι αδύναμα και ανομοιογενή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 161 της 7.6.2012, σ. 3.

⁽²⁾ ΕΕ C 181 της 21.6.2012, σ. 64.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Απριλίου 2014.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς) (ΕΕ L 96 της 12.4.2003, σ. 16).

- (4) Για την καλή λειτουργία ενός νομοθετικού πλαισίου για τις καταχρήσεις αγοράς χρειάζεται η αποτελεσματική εφαρμογή του. Η αξιολόγηση των εθνικών καθεστώτων διοικητικών κυρώσεων βάσει της οδηγίας 2003/6/ΕΚ κατέδειξε ότι δεν διέθεταν όλες οι εθνικές αρμόδιες αρχές ένα πλήρες σύνολο αρμοδιοτήτων ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις καταχρήσεις αγοράς επιβάλλοντας την κατάλληλη κύρωση. Ειδικότερα, δεν είχαν θεσπίσει όλα τα κράτη μέλη χρηματικές διοικητικές κυρώσεις όσον αφορά τις πράξεις κατόχων εμπιστευτικών πληροφοριών και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, το δε επίπεδο των κυρώσεων διέφερε σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Μία νέα νομοθετική πράξη είναι, επομένως, απαραίτητη για τη διασφάλιση ενιαίων ελάχιστων κανόνων σε ολόκληρη την Ένωση.
- (5) Η θέσπιση των διοικητικών κυρώσεων από τα κράτη μέλη έχει έως τώρα αποδειχθεί ανεπαρκής ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανόνες για την πρόληψη και την καταπολέμηση των καταχρήσεων αγοράς.
- (6) Είναι βασικό να ενισχυθεί η συμμόρφωση προς τους κανόνες για τις καταχρήσεις αγοράς διά ποινικών κυρώσεων, οι οποίες θα αντικατοπτρίζουν μια ισχυρότερη κοινωνική απαξία από την εκφραζόμενη διά της επιβολής διοικητικών ποινών. Η ποινικοποίηση τουλάχιστον στις σοβαρές μορφές καταχρήσεων αγοράς σημασιοδοτεί σαφώς, από άποψη δικαίου, τις συμπεριφορές αυτές οι οποίες θεωρούνται απαράδεκτες και απευθύνει ένα μήνυμα στο κοινό και τους επίδοξους παραβάτες ότι οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν πολύ σοβαρά υπόψη τις συμπεριφορές αυτές.
- (7) Δεν έχουν προβλέψει όλα τα κράτη μέλη ποινικές κυρώσεις για ορισμένες μορφές σοβαρών παραβάσεων της εθνικής νομοθεσίας εφαρμογής της οδηγίας 2003/6/ΕΚ. Οι διαφορετικές αυτές προσεγγίσεις από τα κράτη μέλη υπονομεύουν την ομοιομορφία των όρων λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και μπορούν να ενθαρρύνουν ορισμένα πρόσωπα στη διάπραξη καταχρήσεων αγοράς στα κράτη μέλη εκείνα που δεν έχουν ποινικοποιήσει τα εν λόγω αδικήματα. Επιπλέον, δεν έχει υπάρξει μέχρι τώρα σε όλη την Ένωση συμφωνία επί των ορισμών των συμπεριφορών εκείνων οι οποίες στοιχειοθετούν σοβαρές παραβάσεις των κανόνων για τις καταχρήσεις αγοράς. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να καθοριστούν ελάχιστοι κανόνες όσον αφορά τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων που διαπράττονται από φυσικά πρόσωπα, την ευθύνη των νομικών προσώπων καθώς και τις σχετικές ποινικές κυρώσεις. Η ύπαρξη κοινών ελάχιστων κανόνων θα καταστήσει επίσης δυνατή τη χρήση αποτελεσματικότερων μεθόδων έρευνας και αποτελεσματικής συνεργασίας τόσο εντός όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Από τις συνέπειες της χρηματοπιστωτικής κρίσης, φάνηκε ότι η χειραγώγηση της αγοράς δύναται να ζημιώσει σημαντικά τις ζωές εκατ. ανθρώπων. Το πρόσφατο σκάνδαλο Libor, το οποίο απετέλεσε σοβαρή περίπτωση χειραγώγησης ενός κριτηρίου αξιολόγησης, κατέδειξε ότι ανάλογα προβλήματα και κενά κλονίζουν σοβαρά την εμπιστοσύνη στις αγορές και μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές απώλειες για τους επενδυτές και σε στρεβλώσεις της πραγματικής οικονομίας. Η απουσία κοινής ποινικής αντιμετώπισης στην Ένωση παρέχει στους δράστες, σε περίπτωση καταχρήσεων αγοράς, τη δυνατότητα να επωφελούνται από το επεικέστερο σύστημα ορισμένων κρατών μελών. Η επιβολή ποινικών κυρώσεων για τις περιπτώσεις κατάχρησης της αγοράς θα έχει μεγαλύτερο αποτρεπτικό αποτέλεσμα στους επίδοξους παραβάτες.
- (8) Η πρόβλεψη από όλα τα κράτη μέλη ποινικών κυρώσεων τουλάχιστον για τα σοβαρά αδικήματα κατάχρησης αγοράς είναι συνεπής απαραίτητη για μια αποτελεσματική εφαρμογή της ενωσιακής πολιτικής για την καταπολέμηση των καταχρήσεων αγοράς.
- (9) Προκειμένου το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας να ευθυγραμμιστεί με αυτό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), οι συναλλαγές επί ιδίων μετοχών σε προγράμματα επαναγοράς και οι συναλλαγές σε κινητές αξίες ή συνδεδεμένα με αυτές μέσα για τη σταθεροποίηση των κινητών αξιών, καθώς και οι συναλλαγές, εντολές ή συμπεριφορές που εντάσσονται στο πλαίσιο της πολιτικής νομισματικής διαχείρισης ή διαχείρισης δημόσιου χρέους και οι δραστηριότητες που αναφέρονται σε δικαιώματα εκπομπής στο πλαίσιο άσκησης της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης και δραστηριότητες στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ένωσης και της κοινής αλιευτικής πολιτικής της Ένωσης, θα πρέπει να εξαιρούνται από την παρούσα οδηγία.
- (10) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να προβλέψουν ότι τουλάχιστον σοβαρές περιπτώσεις πράξεων προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, η χειραγώγηση της αγοράς και η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, συνιστούν ποινικά αδικήματα εφόσον διαπράττονται εκ προθέσεως.
- (11) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, οι πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών θα πρέπει να θεωρούνται επιζήμιες σε περιπτώσεις όπως εκείνες όπου υπάρχει σοβαρός αντίκτυπος για την ακεραιότητα της αγοράς, το πραγματικό ή δυνητικό κέρδος που αποκομίζεται ή η ζημία που αποφεύγεται, το επίπεδο των ζημιών που προκαλούνται στην αγορά, ή η συνολική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων που διαπραγματεύονται είναι υψηλή. Άλλες συνθήκες που θα μπορούσαν επίσης να ληφθούν υπόψη είναι επί παραδείγματι η διάπραξη του αδικήματος στο πλαίσιο μιας εγκληματικής οργάνωσης ή το γεγονός ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος τέτοιας αξιόποινης πράξης είναι υπότροπος.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (οδηγία για την κατάχρηση αγοράς) και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ της Επιτροπής (βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (12) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η χειραγώγηση της αγοράς θα πρέπει να θεωρείται σοβαρή σε περιπτώσεις μεταξύ άλλων που υπάρχει σοβαρός αντίκτυπος στην ακεραιότητα της αγοράς, το πραγματικό ή δυνητικό κέρδος που προσκομίζεται ή ζημία που αποφεύγεται, το επίπεδο της ζημίας που προκλήθηκε στην αγορά, το επίπεδο της μεταβολής της αξίας του χρηματοπιστωτικού μέσου ή του συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή το ύψος των κονδυλίων που χρησιμοποιήθηκαν αρχικά είναι υψηλό ή όταν η χειραγώγηση διαπράττεται από πρόσωπο που απασχολείται ή εργάζεται στον χρηματοπιστωτικό τομέα ή σε εποπτική ή ρυθμιστική αρχή.
- (13) Λόγω των δυσμενών επιπτώσεων που έχουν για την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και την εμπιστοσύνη των επενδυτών στις αγορές αυτές οι απόπειρες κατάχρησης εμπιστευτικών πληροφοριών και χειραγώγησης της αγοράς, οι εν λόγω συμπεριφορές θα πρέπει επίσης να διώκονται ποινικώς.
- (14) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν ποινικές κυρώσεις στο εθνικό τους δίκαιο όσον αφορά πράξεις προσώπων που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών, χειραγώγηση της αγοράς και παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, οι οποίες εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να δημιουργεί υποχρεώσεις όσον αφορά την επιβολή σχετικών κυρώσεων ή την εφαρμογή οιαδήποτε άλλου διαθέσιμου συστήματος επιβολής του νόμου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.
- (15) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να επιβάλλει στα κράτη μέλη να κολάζουν ποινικώς και την υποκίνηση και συνέργεια στη διάπραξη των ποινικών αδικημάτων.
- (16) Προκειμένου οι κυρώσεις για τα αδικήματα της παρούσης οδηγίας να είναι αποτελεσματικές και αποτρεπτικές, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να τεθεί ένα ελάχιστο όριο για τη μέγιστη διάρκεια φυλάκισης.
- (17) Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το νομικό πλαίσιο που έχει τεθεί με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014, και τα μέτρα εφαρμογής του.
- (18) Για μια αποτελεσματική εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη διασφάλιση της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών, όπως αυτή εκτίθεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επεκτείνουν την ευθύνη για αδικήματα της παρούσης οδηγίας και σε νομικά πρόσωπα, μέσω της επιβολής ποινικών ή μη ποινικών κυρώσεων ή άλλων αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών μέτρων, όπως εκείνα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014. Οι εν λόγω κυρώσεις και τα άλλα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη δημοσίευση μιας τελεσίδικης απόφασης σχετικά με μία κύρωση συμπεριλαμβανομένης και της γνωστοποίησης της ταυτότητας του ενεχόμενου νομικού προσώπου, λαμβανομένων υπόψη των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της αρχής της αναλογικότητας, των κινδύνων για τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και των εκκρεμουσών ερευνών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, κατά περίπτωση και εφόσον προβλέπεται από την εθνική τους νομοθεσία ποινική ευθύνη νομικών προσώπων, να επεκτείνουν την εν λόγω ποινική ευθύνη και επί των αδικημάτων που προβλέπει η παρούσα οδηγία. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να δημοσιεύουν τελεσίδικες αποφάσεις σχετικά με την ευθύνη ή τις κυρώσεις.
- (19) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου οι διοικητικές και δικαστικές αρχές ή άλλες υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση ή δίωξη των αδικημάτων της παρούσης οδηγίας να έχουν στη διάθεσή τους αποτελεσματικά ανακριτικά μέσα. Λαμβανομένης, μεταξύ άλλων, υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, η χρήση των μέσων αυτών, κατά το εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τη φύση και τη βαρύτητα των αξιόποινων πράξεων που διερευνώνται.
- (20) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία προβλέπει ελάχιστους κανόνες, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίζουν ή να διατηρούν αυστηρότερους ποινικούς κανόνες για τις καταχρήσεις αγοράς.
- (21) Τα κράτη μέλη μπορούν, για παράδειγμα, να προβλέπουν ότι πράξεις χειραγώγησης της αγοράς συνιστούν ποινικό αδίκημα, εφόσον γίνονται από ελαφρά ή βαρεία αμέλεια.
- (22) Οι εκ της παρούσης οδηγίας υποχρεώσεις να προβλεφθούν στο εθνικό δίκαιο ποινές σε φυσικά πρόσωπα και κυρώσεις σε νομικά πρόσωπα δεν απαλλάσσουν τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να προβλέπουν στο εθνικό δίκαιο διοικητικές κυρώσεις και άλλα μέτρα για τις παραβάσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 εκτός αν τα κράτη μέλη έχουν αποφασίσει, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014, να θεσπίσουν μόνο ποινικές κυρώσεις για τέτοιες παραβάσεις στο εθνικό τους δίκαιο.

- (23) Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας καθορίζεται κατά τρόπον που να συμπληρώνει και να εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014. Ενώ ένα αδίκημα πρέπει να είναι αξιόποιο, δυνάμει της παρούσας οδηγίας εφόσον διαπράττεται εκ προθέσεως και, τουλάχιστον σε σοβαρές περιπτώσεις, η επιβολή κυρώσεων για παράβαση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 δεν προϋποθέτει ότι η πρόθεση έχει αποδειχθεί ή ότι έχει χαρακτηριστεί ως σοβαρό. Κατά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου μεταφοράς της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η επιβολή ποινικών κυρώσεων επί αδικημάτων κατά την παρούσα οδηγία και διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 δεν συνεπάγεται παραβίαση της αρχής κατά την οποία δεν χωρεί νέα δίωξη για το ίδιο αδίκημα (*ne bis in idem*).
- (24) Με την επιφύλαξη των γενικών κανόνων του εθνικού ποινικού δικαίου για την εφαρμογή και την εκτέλεση ποινών σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά της κάθε υπόθεσης, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις θα πρέπει να είναι αναλογικές και να λαμβάνονται υπόψη τα κέρδη που έχουν αποκομιστεί ή οι ζημίες που έχουν αποφευχθεί από τα άτομα που θεωρούνται υπεύθυνα καθώς και η ζημία που έχει προκαλέσει το αδίκημα σε άλλα άτομα και ενδεχομένως στη λειτουργία των αγορών ή της ευρύτερης οικονομίας.
- (25) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή να εξασφαλιστεί η ύπαρξη σε όλη την Ένωση ποινικών κυρώσεων για τουλάχιστον τα σοβαρά αδικήματα κατάχρησης αγοράς, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και κατά συνέπεια, λόγω των διαστάσεων και των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτού του στόχου.
- (26) Η αύξηση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων απαιτεί αποτελεσματική και αποδοτική συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την έρευνα και τη δίωξη των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς. Η οργάνωση και οι αρμοδιότητες των εθνικών αρχών στα διάφορα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν τη συνεργασία μεταξύ τους.
- (27) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), όπως αυτά κατοχυρώνονται στη ΣΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να εφαρμόζεται με τον δέοντα σεβασμό του δικαιώματος προστασίας προσωπικών δεδομένων (άρθρο 8), του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11), της ελευθερίας του επιχειρείν (άρθρο 16), του δικαιώματος λυσιτελούς προσφυγής και δίκαιας δίκης (άρθρο 47), του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος υπεράσπισης (άρθρο 48), των αρχών της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών (άρθρο 49) και του δικαιώματος του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται δύο φορές στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών για την ίδια αξιόποινη πράξη (άρθρο 50).
- (28) Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τα δικονομικά δικαιώματα των υπόπτων ή των κατηγορουμένων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Οι υποχρεώσεις τους βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τις υποχρεώσεις τους βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Η παρούσα οδηγία δεν έχει σκοπό να περιορίσει την ελευθερία του τύπου ή την ελευθερία της έκφρασης στα μέσα ενημέρωσης, στον βαθμό που οι ελευθερίες αυτές κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα κράτη μέλη, ειδικότερα δυνάμει του άρθρου 11 του Χάρτη και άλλων σχετικών διατάξεων. Αυτό θα πρέπει να τονισθεί ιδίως όσον αφορά τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας που ρυθμίζουν μια τέτοια δημοσιοποίηση.
- (29) Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που έχει προσαρτηθεί στη ΣΕΕ και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα συμμετάσχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και συνεπώς δεν δεσμεύεται από την εφαρμογή της ούτε υπόκειται σε αυτήν.
- (30) Σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία δήλωσε ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (31) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 για τη θέση της Δανίας, που έχει προσαρτηθεί στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της οδηγίας και συνεπώς δεν δεσμεύεται από την εφαρμογή της ούτε υπόκειται σε αυτήν.

(32) Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων γνωμοδότησε στις 10 Φεβρουαρίου 2012 ⁽¹⁾,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Με την παρούσα οδηγία θεσπίζονται ελάχιστοι κανόνες σε θέματα ποινικών κυρώσεων για πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, για παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών και για τη χειραγώγηση της αγοράς, για να διασφαλισθεί η ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ένωση και να ενισχυθεί η προστασία και η εμπιστοσύνη των επενδυτών στις εν λόγω αγορές.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται:

- α) στα χρηματοπιστωτικά μέσα τα εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε ρυθμιζόμενη αγορά·
- β) στα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση, που είναι δεκτά για διαπραγμάτευση ή για τα οποία έχει ζητηθεί η εισαγωγή προς διαπραγμάτευση σε έναν πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)·
- γ) στα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένο μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΟΜΔ)·
- δ) στα χρηματοπιστωτικά μέσα που δεν καλύπτονται από τα στοιχεία α), β) ή γ), των οποίων η τιμή ή η αξία εξαρτάται από ή έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στα εν λόγω στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, συμφωνιών ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης ή συμβάσεων επί διαφοράς.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης σε συμπεριφορές και συναλλαγές, περιλαμβανομένων των προσφορών, οι οποίες είναι συναφείς με δημοπρατήσεις σε χώρους πλειστηριασμού εγκεκριμένους ως ρυθμιζόμενη αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων εκπλειστηριαζόμενων προϊόντων βασιζόμενων στα δικαιώματα αυτά, περιλαμβανομένης της περίπτωσης που τα εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα δεν είναι χρηματοπιστωτικά μέσα, κατά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 της Επιτροπής ⁽²⁾. Τηρουμένων των τυχόν ειδικών διατάξεων που αναφέρονται σε προσφορές υποβαλλόμενες στο πλαίσιο πλειοδοτικής διαδικασίας, κάθε υποχρέωση ή διάταξη της παρούσας οδηγίας η οποία αναφέρεται σε εντολές διαπραγμάτευσης εφαρμόζεται στις εν λόγω προσφορές.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

- α) στις πράξεις επί ιδίων μετοχών στο πλαίσιο προγραμμάτων επαναγοράς, όταν οι εν λόγω πράξεις διενεργούνται κατά το άρθρο 5 παράγραφοι 1, 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- β) στις πράξεις επί κινητών αξιών ή συνδεόμενων με αυτές μέσων για τη σταθεροποίηση των κινητών αξιών, όπως αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) του άρθρου 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 όταν οι εν λόγω πράξεις διενεργούνται κατά το άρθρο 5 παράγραφοι 4 και 5 του ανωτέρω κανονισμού·
- γ) στις συναλλαγές, εντολές ή ενέργειες που διεξάγονται στο πλαίσιο της διαχείρισης της νομισματικής πολιτικής, της συναλλαγματικής ισοτιμίας ή του δημόσιου χρέους, κατά το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014, στις εντολές συναλλαγών ή συμπεριφορές που διεξάγονται κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2, στις δραστηριότητες στο πλαίσιο άσκησης της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης, κατά το άρθρο 6 παράγραφος 3, ή στις δραστηριότητες στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ένωσης ή της κοινής αλιευτικής πολιτικής της Ένωσης κατά το άρθρο 6 παράγραφος 4 του εν λόγω κανονισμού.

4. Το άρθρο 5 εφαρμόζεται επίσης:

- α) σε συμβάσεις άμεσης παράδοσης εμπορευμάτων, που δεν είναι ενεργειακά προϊόντα χονδρικής πώλησης, εάν η συναλλαγή, εντολή ή άλλη ενέργεια έχει ή ενδέχεται ή πρόκειται να έχει επίπτωση στην τιμή ή αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου·

⁽¹⁾ ΕΕ C 177 της 20.6.2012, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2010, για τον χρόνο διεξαγωγής, τη διαχείριση και τις λοιπές πτυχές των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 302 της 18.11.2010, σ. 1).

β) σε είδη χρηματοπιστωτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων συμβάσεων παραγώγων ή παραγώγων μέσων για τη μεταφορά πιστωτικού κινδύνου, εάν η συναλλαγή, εντολή, προσφορά ή άλλη ενέργεια έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων του οποίου η τιμή ή η αξία εξαρτάται από την τιμή ή την αξία των εν λόγω χρηματοπιστωτικών μέσων·

γ) σε συμπεριφορά σε σχέση με τα κριτήρια αναφοράς.

5. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε συναλλαγή, εντολή ή ενέργεια που αφορά κάθε χρηματοπιστωτικό μέσο, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 και 4 του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω συναλλαγή, εντολή ή ενέργεια λαμβάνει χώρα σε χώρο διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «χρηματοπιστωτικό μέσο», χρηματοπιστωτικό μέσο κατά την έννοια του σημείου 15 του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾·
- 2) «συμβόλαιο άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων», συμβόλαιο άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 15 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- 3) «πρόγραμμα επαναγοράς», οι συναλλαγές σε ίδιες μετοχές κατά τα άρθρα 21 έως 27 της οδηγίας 2012/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾·
- 4) «εμπιστευτικές πληροφορίες», πληροφορίες κατά την έννοια του άρθρου 7 παράγραφοι 1 έως 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- 5) «δικαίωμα εκπομπής», δικαίωμα εκπομπής όπως ορίζεται στο παράρτημα Ι τμήμα Γ σημείο 11 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·
- 6) «κριτήριο αξιολόγησης», κριτήριο αξιολόγησης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- 7) «αποδεκτές πρακτικές αγοράς», συγκεκριμένες πρακτικές στην αγορά οι οποίες γίνονται αποδεκτές από την αρμόδια αρχή κράτους μέλους κατά το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- 8) «σταθεροποίηση», η σταθεροποίηση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014·
- 9) «ρυθμιζόμενη αγορά», ρυθμιζόμενη αγορά κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 21 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·
- 10) «πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης» ή «ΠΜΔ», ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 22 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·
- 11) «οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης» ή «ΟΜΔ», ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 23 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·
- 12) «τόπος διαπραγμάτευσης», ο τόπος διαπραγμάτευσης κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 24 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·

⁽¹⁾ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2011/61/ΕΕ και της οδηγίας 2002/92/ΕΚ (βλέπε σελίδα 349 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽²⁾ Οδηγία 2012/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 54 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προστασία των συμφερόντων των εταιρών και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες όσον αφορά τη σύσταση ανωνύμων εταιρειών και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου τους (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 74).

- 13) «ενεργειακό προϊόν χονδρικής πώλησης», ενεργειακό προϊόν χονδρικής πώλησης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- 14) «εκδότης», ο εκδότης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

Άρθρο 3

Πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, σύσταση ή ενθάρρυνση προσώπου να συμμετάσχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα δέοντα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πράξεις προσώπων που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών και η σύσταση σε άλλο πρόσωπο ή η παρακίνησή του να συμμετέχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών όπως αναφέρεται στις παραγράφους 2 έως 8, συνιστούν ποινικά αδικήματα τουλάχιστον σε σοβαρές περιπτώσεις και εφόσον διαπράττονται εκ προθέσεως.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών διαπράττεται όταν ένα πρόσωπο κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες και τις χρησιμοποιεί αγοράζοντας ή πουλώντας, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά μέσα στα οποία αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες.

3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο που κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες λόγω του ότι το πρόσωπο αυτό:

- α) είναι μέλος των διοικητικών, διευθυντικών ή εποπτικών οργάνων του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής·
- β) είναι κάτοχος συμμετοχής στο κεφάλαιο του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής·
- γ) έχει πρόσβαση στις πληροφορίες κατά την εργασία ή την άσκηση επαγγέλματος ή καθηκόντων· ή
- δ) εμπλέκεται σε εγκληματικές δραστηριότητες.

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται επίσης σε κάθε πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες, υπό περιστάσεις διαφορετικές από εκείνες του πρώτου εδαφίου, όταν γνωρίζει ότι πρόκειται για πληροφορίες εμπιστευτικές.

4. Η χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών μέσω ακύρωσης ή τροποποίησης μιας εντολής σχετικά με ένα χρηματοπιστωτικό μέσο που αφορούν οι πληροφορίες, εάν η εντολή εστάλη πριν αποκτήσει το πρόσωπο τις εμπιστευτικές πληροφορίες, θεωρείται επίσης πράξη προσώπου που κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες.

5. Όσον αφορά πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων εκπλειστηριαζόμενων προϊόντων που βασίζονται σε αυτά, οι οποίοι λαμβάνουν χώρα κατά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1031/2010, η χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει επίσης υποβολή, τροποποίηση ή απόσυρση μιας προσφοράς για ίδιο λογαριασμό του προσώπου που κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες ή για λογαριασμό τρίτου.

6. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η υπόδειξη να πραγματοποιήσει άλλο πρόσωπο πράξεις βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών ή η παρότρυνση άλλου προσώπου να πραγματοποιήσει πράξεις βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών, ανακύπτει στις περιπτώσεις στις οποίες το εν λόγω πρόσωπο κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες και:

- α) συνιστά, βάσει των εν λόγω πληροφοριών, σε άλλο πρόσωπο να αγοράσει ή να διαθέσει χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες, ή παροτρύνει το εν λόγω πρόσωπο να προβεί στην εν λόγω αγορά ή διάθεση· ή
- β) συνιστά σε άλλο πρόσωπο, βάσει των εν λόγω πληροφοριών, να ακυρώσει ή να τροποποιήσει μια εντολή σε σχέση με χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες, ή παροτρύνει το εν λόγω πρόσωπο να προβεί στην εν λόγω ακύρωση ή τροποποίηση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 1).

7. Η συμμόρφωση προς τις συστάσεις ή παροτρύνσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 ισοδυναμεί με πράξη προσώπου που κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες, εάν το πρόσωπο που ακολουθεί τη σύσταση ή την παρότρυνση γνωρίζει ότι αυτή βασίζεται σε εμπιστευτικές πληροφορίες.

8. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το γεγονός και μόνον ότι ένα πρόσωπο έχει ή είχε στην κατοχή του εμπιστευτικές πληροφορίες δεν συνεπάγεται ότι το πρόσωπο αυτό έχει χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες αυτές και κατά συνέπεια έχει διενεργήσει πράξεις που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών στη βάση της απόκτησης ή διάθεσης, αν η ενέργειά του θεωρείται θεμιτή συμπεριφορά βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

Άρθρο 4

Παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα δέοντα μέτρα για να εξασφαλίζεται ότι η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 2 έως 5, αποτελεί ποινικό αδίκημα τουλάχιστον σε σοβαρές περιπτώσεις και εφόσον διαπράττεται εκ προθέσεως.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών υπάρχει όταν ένα πρόσωπο κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες και τις γνωστοποιεί σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, εκτός εάν η γνωστοποίηση γίνεται κατά την άσκηση της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων του, καθώς και αν η δημοσιοποίηση χαρακτηρίζεται ως διερεύνηση της αγοράς κατά το άρθρο 11 παράγραφοι 1 έως 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

3. Το παρόν άρθρο ισχύει για κάθε άτομο που υπάγεται στις καταστάσεις ή περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3.

4. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η επακολουθούσα δημοσιοποίηση των συστάσεων ή παροτρύνσεων κατ' άρθρο 3 παράγραφος 6 ισοδυναμεί με παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών δυνάμει του παρόντος άρθρου, εάν το πρόσωπο που δημοσιοποιεί τη σύσταση ή την παρότρυνση γνωρίζει ότι αυτή βασίζεται σε εμπιστευτικές πληροφορίες.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σύμφωνα με την ανάγκη προστασίας της ελευθερίας του Τύπου και της ελευθερίας της έκφρασης.

Άρθρο 5

Χειραγώγηση της αγοράς

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα δέοντα μέτρα για να εξασφαλίζεται ότι η χειραγώγηση της αγοράς, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2, συνιστά ποινικό αδίκημα τουλάχιστον σε σοβαρές περιπτώσεις και εφόσον διαπράττεται εκ προθέσεως.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η χειραγώγηση αγοράς συνίσταται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) πραγματοποίηση συναλλαγής, αποστολή εντολής διαπραγμάτευσης ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα η οποία:

i) παρέχει ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή μιας συναφούς με αυτό σύμβασης χρηματιστηριακού εμπορεύματος τοις μετρητοίς· ή

ii) διαμορφώνει σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων·

εκτός εάν οι λόγοι για την ενέργεια αυτή του προσώπου που πραγματοποίησε τη συναλλαγή ή έδωσε τις εντολές διαπραγμάτευσης είναι νόμιμοι και οι εν λόγω συναλλαγές ή εντολές διαπραγμάτευσης είναι σύμφωνες με αποδεκτές πρακτικές της αγοράς στον σχετικό τόπο διαπραγμάτευσης·

β) πραγματοποίηση συναλλαγής, διαβίβαση εντολής διαπραγμάτευσης ή οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή συμπεριφορά η οποία επηρεάζει την τιμή ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, με χρησιμοποίηση εικονικής διάταξης ή κάθε άλλης μορφής παραπλάνηση ή τέχνασμα·

- γ) διάδοση πληροφοριών μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, που παρέχουν ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, ή η διαμόρφωση σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο της τιμής ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, όταν τα εν λόγω πρόσωπα προσπορίζονται από τη διάδοση των εν λόγω πληροφοριών ίδιο ή υπέρ τρίτου πλεονέκτημα ή όφελος· ή
- δ) η διαβίβαση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών, ή η διενέργεια ψευδών ή παραπλανητικών εισροών, ή κάθε άλλη συμπεριφορά συνεπαγομένη τη χειραγώγηση του τρόπου υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης.

Άρθρο 6

Υποκίνηση, συνέργεια και απόπειρα

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η υποκίνηση και η συνέργεια στη διάπραξη των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 έως 5 και στα άρθρα 4 και 5, τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η απόπειρα διάπραξης οιασδήποτε αδικήματος από τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 έως 5 και 7 και στο άρθρο 5, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα.
3. Το άρθρο 3 παράγραφος 8 εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 7

Ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 5 τιμωρούνται με στεινερική της ελευθερίας ποινή, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται τουλάχιστον σε τέσσερα έτη.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι το αδίκημα του άρθρου 4 τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 8

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 τα οποία διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε ενεργεί ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, με την ιδιότητα:
 - α) εντολοδόχου εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
 - β) πληρεξούσιου λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου· ή
 - γ) πληρεξούσιου άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να είναι δυνατό να καθίστανται υπεύθυνα στις περιπτώσεις που λόγω πλημμελούς εποπτείας ή ελέγχου, οφειλόμενης σε πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστη δυνατή η διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 6, επ' ωφελεία του νομικού προσώπου, από πρόσωπο που υπόκειται στην εξουσία αυτού.
3. Η δύναμη των παραγράφων 1 και 2 ευθύνη των νομικών προσώπων δεν αποκλείει την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον των φυσικών προσώπων που είναι φυσικοί αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6.

Άρθρο 9

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν ότι νομικό πρόσωπο που υπέχει ευθύνη κατά το άρθρο 8 υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικά πρόστιμα με ποινικό ή μη χαρακτήρα και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από παροχές ή ενισχύσεις του δημοσίου·
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) θέση υπό δικαστική εποπτεία·
- δ) δικαστική λύση·
- ε) προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση του αδικήματος.

Άρθρο 10

Δικαιοδοσία

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση της δικαιοδοσίας τους σε σχέση με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 εφόσον το αδίκημα έχει διαπραχθεί:

- α) εξ ολοκλήρου ή εν μέρει εντός της επικράτειάς τους· ή
- β) από υπήκοό τους, τουλάχιστον σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η πράξη θεωρείται ποινικό αδίκημα στον τόπο όπου διαπράχθηκε.

2. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την απόφασή του να θεμελιώσει περαιτέρω δικαιοδοσία για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 τα οποία έχουν διαπραχθεί εκτός του εδάφους του, όταν:

- α) ο δράστης είναι συνήθης κάτοικος στην επικράτειά του· ή
- β) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του.

Άρθρο 11

Εκπαίδευση

Με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας και των διαφορών στην οργάνωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη ζητούν από τους υπευθύνους για την κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων, των αστυνομικών, των δικαστικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες και έρευνες, να παράσχουν κατάλληλη εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 12

Έκθεση

Έως τις 4 Ιουλίου 2018, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση επί της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και, αν παρίσταται ανάγκη, επί του κατά πόσον είναι απαραίτητη η τροποποίησή της, ιδίως όσον αφορά την ερμηνεία των σοβαρών περιπτώσεων του άρθρου 3 παράγραφος 1, του άρθρου 4 παράγραφος 1 και του άρθρου 5 παράγραφος 1, το επίπεδο των ποινικών κυρώσεων που προβλέπουν τα κράτη μέλη και το βαθμό υλοποίησης των προαιρετικών στοιχείων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία.

Η έκθεση της Επιτροπής συνοδεύεται, ενδεχομένως, από νομοθετική πρόταση.

*Άρθρο 13***Μεταφορά της οδηγίας**

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο εντός τις 3 Ιουλίου 2016, τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που καθίστανται αναγκαίες για τη συμμόρφωσή τους με την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των συγκεκριμένων διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 3 Ιουλίου 2016 με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

*Άρθρο 14***Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

*Άρθρο 15***Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο, 16 Απριλίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ